

JURĢU TIRGUS ROŽUPĒ

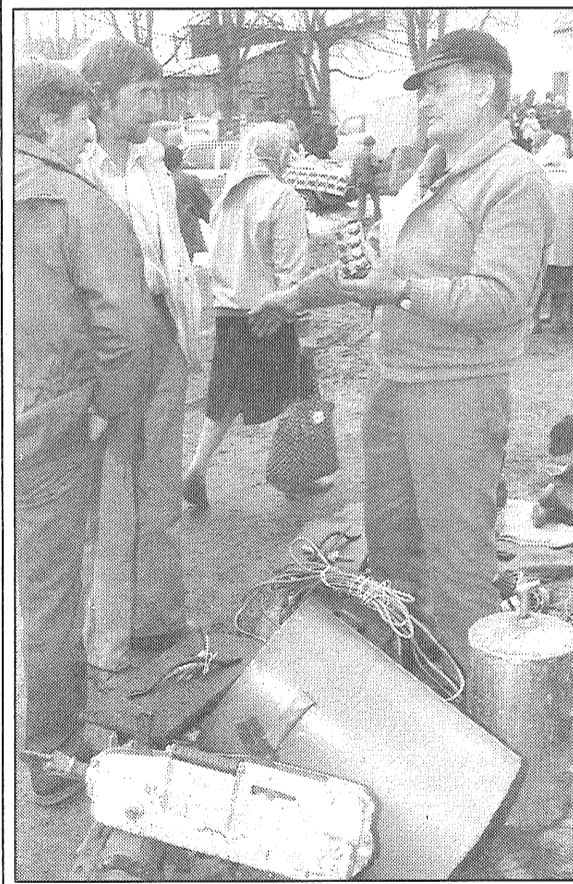
◆ Rožupes pagastā, kur ļaudis ikdienā ar sensacionāliem notikumiem netiek lutināti, Jurģu dienas gadatirgus ir notikums. Gan ne sensacionāls, bet gaidīts, un notiek jau trešo gadu pēc kārtas.

Par to, ka dzīve pagastā gājusi uz augšu, varēja pārliecināties 20. aprīlī, jo istā rosība Jurģu tirgū sākās tikai 10 no rīta. Tas tāpēc, teica pagastvecis Viktors Kūka, ka tagad visiem saimniecības lielākas, lopiņu vairāk, un, kamēr tos visus aprūpē, ātrāk par desmitiem uz tirgu netiek.

Bet laiks nav šķērslis, — rīta saulīte jau bija pakausējusi sasalušo zemi, un potenciālie pircēji naski vien pa dubļiem kātoja pie tirgotājiem precī aplūkot. Un piedāvāts viņiem tika viss, kas, tirgotājuprāt, lauku cilvēkam vajadzīgs, — dārzāju sēklas, stādi, sivēni, grozi, audumi, adījumi, humpaldrānas, pārtikas prece — alus u.c. preces mājai un sētai. Tā kā tirgus ir vieta, kur satikt paziņas un papļāpāt par dzīvi, tad ar dažiem tirgotājiem aprunājās arī «Novadnieka» korespondente.

□ Rožupes pagasta turīgākais un apsviedīgākais zemnieks **Ēvalds Vaivods**, kura zemnieku saimniecības darbība ir ļoti plaša — lauksaimniecība, lopkopība, gaļas un graudu pārstrāde un realizācija. Gaļas izstrādājumus Ēvalds Vaivods tirgoja arī Jurģu dienā. «Liela problēma ir dabūt aizdevumus, lai varētu kārtīgi strādāt un maksāt cilvēkiem par darbu. Kreditus esmu ņēmis, bet lētu kredītu pagaidām neesmu dabūjis. Tā kā jāriskē vien saprātīgi, jo kas baidās, tas uz mežu neiet.

Šodien nevar specializēties vienā virzienā, visam jābūt, tad var grozīties. Gaļas pārstrādes ceļš mums ir tapšanas stadijā, gribam ražot visa veida desu izstrādājumus, gaļu un gaļas kūpinājumus. Domāju izveidot arī kautuvi. Mums ir ap 300 cūku, mēģinām iepirkt arī jaunlopus, bulliņus un tos audzēt, jo gribam izveidot pilnu ražošanas ciklu. Grūtākais, ar ko es saskaros, ir produkcijas realizācija, pagaidām to galvenokārt realizējam pagastā un Līvānos.

Vīru runas par vīru darbiem.

Saimniecībā ir arī 10 slaucamas govīs, pienu nododu «Preiļu sieram». 5 gadus pienu vedu uz Daugavpili, tad nodevu Līvānu veikalā, bet tagad man tas nav izdevīgi, ja piens ir kvalitatīvs, arī «Preiļu siers» normāli maksā. Esmu ar viņiem noslēdzis līgumu un aicinu arī visus pārējos «Preiļu sieru» atbalstīt, nevis nodot pienu Rēzeknē vai Rīgā. Zinu, kā veicas piena pārstrādes uzņēmumiem Rēzeknē un Daugavpilī, tāpēc varu apgalvot, ka «Preiļu sieram» ir perspektīva.

Pie manis strādā ap 20 cilvēki, visiem maksāju algas un sociālo nodokli. Strādāju ar tiem, ar ko var sastrādāties. Ja atradīsim kopēju darbu un interešu sfēru, tad arī veidosies kooperatīvs. Bet no augšas, kā tagad Kaula kungs to mēģina ierīkāt, nekā nesanašs.»

□ Savukārt zemnieks **Pēteris Staris** no Rožupes pagasta Starēm uz tirgu bija ieradies ar zirgu un tirgoja sivēnus un sīpolus. «Pagaidām mums ir 7,8 ha zemes, nodarbojamies ar graudkopību, ir 3 govīs, zirgs. Grūti zemniekam, tehnikas citas mums nav, tikai zirgs. Ja vēl pensija ir, tad ar nagu galiem var tikt cauri.

Izaudzētos graudus izmantojam savā saimniecībā, pagājušajā gadā vasarā mums 7 cūkas bija, tām vajag, govīm, zirgam arī graudus vajag. Pienu nododu «Preiļu sieram», bet par ilgu tas to samaksu velk. Esmu arī piena pārraudzībā, bet subsīdijas par pēdējo dekādi vēl nav samaksātas, par ziemājiem maksāja, bet tas ir tik maz, ka pietiek tikai, lai maizi nopirktu.»

□ Ļoti gaidīti bija tirgotāji no Daugavpils rajona **Višķu lauksaimniecības tehnikuma**, kuri te jau pagājušajā gadā tirgojuši augļu koku un krūmu stādus un iemantojuši rožupiešu atsaucību. «Mums ir mācību kokaudzētava, kur izaudzējam visu stādāmo materiālu, kas vajadzīgs Latgales zonai. Piedāvājam dažādu šķirņu plūmes, arī sarkanās un zeltanās Kaukāza plūmes, agriņas un vēlās bumbieres, cidonijas ērkšķu un bezērkšķu formas, kastaniņus. Rudenī būs labas upeņu un jāņogu šķirnes un 30 ābeļu šķirnes. Šodien rožupieši visvairāk pērk bumbieres, plūmes un avenes.»

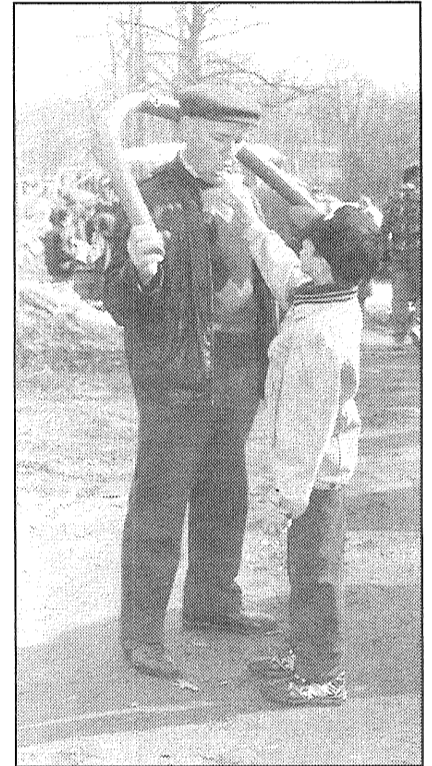
□ Labi pazīstama pagasta iedzīvotājiem ir arī firma «Dzīpars» no Viļāniem ar savu produkciju — austām gultas segām, pārklājiem, aizkariem, dvieļiem, galdautiem un citiem izstrādājumiem, arī adījumiem. «Rožupē tirgojam nepilnus 3 gadus, atbraucam reizi pusotrā mēnesī. Cilvēki mūs gaida un labprāt pērk mūsu produkci-

Pirms Staru Pēteris (no labās) šo ruksi pārdeva par 20 latiem, sivēns paguva nofotografēties. Tā jau saka — cūkai cūkas laime.

Pagastvecis Viktors Kūka jutās ļoti omulīgi, un kā nu ne, ja bizness ir bizness, un tirgū tas bizness ir redzams kā uz delnas.

Ēd, zirdziņ, ēd! Tas gan nav siens, tas ir saldējums.

ju. Pieņemam pasūtījumus un atvedam gatavus izstrādājumus, darinātus pēc pircēja vēlmēm. Cenas izstrādājumiem ir zemākas nekā tiem patiesībā būtu jāmaksā, jo cilvēku pirktspēja ir zema.

Mūsu firmai ir liela austuve, rokas un mehāniskās stelles, tā ka varam izpildīt jebkuru pasūtījumu. Nesen izpildījām lielu pasūtījumu Vācijai. Tur cilvēki neprasa, cik maksā, viņi pērk, ja lieta patīk, tāpēc arī daudzus labus un dārgus izstrādājumus pārdodam uz ārzemēm.»

Kamēr tirgotāji tirgojas un pircēji iepirkās, estrādē dejoja Rožupes vidējās paaudzes deju kolektīvs, muzicēja Romualds Kairāns un dziedāja pagasta etnogrāfiskais ansamblis, bet Līvānu kultūras nama drāmas kolektīvs izrādīja divus viencēlienus «Mana mīļā vedekliņa» un «Pašu audzināts». Lai tirgus diena būtu pilnīgi izdevusies, vakarā pagastā tika rīkota balle.

Vairāk arī lieli jāmpadrāci pagastā nav gaidāmi, jo sākas lauku darbi. Kā teica pagasta zemnieku konsultante Vilhelmīne Vaivode, saimnieki pavasara sējai esot pilnībā sagatavojušies un uz šo gadu raugās itin cerīgi.

Tirgus dienu aprakstīja Daina Kursīte
Tirgus skatus bildēja Andris Kursītis

Dāvinājumi bibliotēkai

Rajona galvenajā bibliotēkā pa laikam pienāk dāvinājumi — grāmatas, ko sūta svešatnē dzīvojoši novadnieki vai arī dāvina pašu ļaudis. Iepriekšējos gados liels dāvinājums, kas pienāca vairāku sūtījumu veidā, saņemts no A.Jūrdža fonda izdevniecības. Šīs trimdas latgaļu rakstnieku grāmatas, žurnāli «Dzeive» līdz tam latviešu lasītājiem nebija pieejamas. Vērtīgas grāmatas bibliotēkai dāvinājis vēsturnieks Antons Anspaks.

Šogad bibliotēkā lielākais dāvinājums pienācis no Jāņa Kursiņa, kurš dzīvo ASV. Jānis Kursītis ir dzimis Sutru pagastā, vēstures notikumi viņu un viņa dzimtu aizveduši svešatnē. Viņš sūtījis grāmatas Sutru pamatskolai. Arī radiem ar vēlēšanos, lai tās nonāktu bibliotēku

plauktos, un tādā veidā rajona galvenā bibliotēka saņēmusi gandrīz 70 grāmatas — A.Dziļuma, A.Egliša, J.Klīdzēja un citu trimdas autoru darbus, «Dzimtenes kalendāra» dažādu gadu izdevumus, grāmatu «Latviešu trimdas desmitgade», rokasgrāmatas dažādās nozarēs angļu valodā, kas tikai tagad pamazām tiek tulkotas un sāk iznākt Latvijā. Pats jaunākais J.Kursiņa sūtījums — trīs kastes ar agrāko gadu žurnāliem «Gaisma» un citiem periodikas izdevumiem. Paredzams, ka J.Kursītis vasarā iemesies dzimtajā pusē un lasītājiem būs iespējams ar viņu tikties rajona bibliotēkā.

Grāmatas bibliotēkai dāvinājuši Preiļu iedzīvotāji Irēna Spīle, Aldis Ūtāns, Tatjana Vilcāne, Jānis Leitāns, Jevģēnijs

Bečs. Žurnāla «Dzeive» 68 numurus dāvinājis Roberts Sondors. Lidija Uļivanova dāvinājusi daiļdarbus krievu valodā.

Alma Gailīte, kura dzīvo ASV, Svētās Katrīnas pilsētā, Preiļu iedzīvotājam Igoram Pličam sūta avīzi «Latvijas Amerika». Šīs avīzes viņš atdāvina bibliotēkai. «Latvijas Amerika» ir laikraksts, kurā par visiem pašreiz Latvijā notiekošajiem procesiem, par mūsu dzīvi, valdību varam izlasīt citā rakursā, nekā ar to mūs iepazīstina Latvijas lielākie preses pilāri.

Jezipate Veidemane no Čikāgas uz bibliotēku sūta laikrakstu «Čikāgas vēstis».

Tie, kuri interesējas par trimdas literatūru, ir to lasījuši, īpaši pievērsoties savu novadnieku darbiem, zina, ka vārkavieša Ontona Dzeņa triloģijas «Muna dzeive»

pirmā daļa ir visstākais retums. Dažādu kontaktu ceļā uz dažādām vietām rajonā šajos gados ir atceļojušas triloģijas otrās un trešās daļas, bet pirmā daļa, kurā stāstīts par Vārkavu, tās ļaudīm, ir grūti pieejama.

Bibliotēka ir lūgusi, un lūgums ir izpildīts — saņemta triloģijas pirmā daļa.

Daudzi bibliotēkas lasītāji savas vērtīgākās grāmatas, pēc kurām ir liels pieprasījums, ir atnesuši un laiduši aprītē, lasīšanai tās var saņemt jebkurš interesents.

Savukārt bibliotēka ir sagatavojusi vēstules un aizsūtījusi dažādām pasaules sabiedriskajām organizācijām, kas izdod bezmaksas izdevumus, ar lūgumu atsūtīt tos uz Preiļiem, tas ir, darījusi zināmu, ka mazā valstiņā pastāv tāda necila pilsētiņa, kuras iedzīvotāji labprāt grib uzzināt ko jaunu.

L.Rancāne

